

THE BIRTH OF THE TALMUD: HOW THE ORAL LAW BECAME A TEXT, PART III

1. m. Berakhot 6:1

What *berakhah* do we make on fruit? On fruit of the tree: “*bore’ peri ha-’eš*.” Except wine, for on wine one says: “*bore’ peri ha-gefen*.” On fruit of the ground one says: “*bore’ peri ha-’adamah*.” Except bread, for on bread one says “*ha-moši’ lehem min ha-’ares*.” On vegetables one says “*bore’ peri ha-’adamah*.”⁴R. Yehudah says “*bore’ mini desha’im*.”

2. b. Berakhot 36b–37a

With regard to *ḥaviš* [boiled] in a pot, and also pounded grain, R. Yehudah says the blessing is *shehakol*, while R. Kahana says that it is *mezonot*. In the case of simple pounded grain all agree that the correct blessing is *mezonot*. Where they differ is in respect of pounded grain made like boiled *ḥaviš*. R. Yehudah says *shehakol*, considering that the honey is the main ingredient; R. Kahana says *mezonot*, considering the flour the main ingredient. **R. Yosef said: The view of R. Kahana is the more probable, because Rav and Samuel have both said: anything containing an ingredient from the five species is *mezonot*.**

The [above] text [states]: ‘Rav and Samuel both said: anything containing an ingredient from the five species is *mezonot*. It has also been stated: Rav and Samuel both say: anything made of the five species is *mezonot*.

Now both statements are necessary. For if I had only the statement ‘anything made of etc.’, I might say, this is because the cereal is still distinguishable, but if it is mixed with something else, this is not [the blessing]. We are told therefore, ‘anything containing an ingredient from etc.’. If again I had only the statement, anything containing an ingredient etc.’, I might think that this applies to the five species, but not to *’orez* and *doḥen* when they are mixed with other things; but when they are distinguishable the blessing even over *’orez* and *doḥen* is *mezonot*. So we are told that over anything which is made of the five species we say *mezonot*, excluding *’orez* and *doḥen*, over which we do not say *mezonot* even when they are distinguishable.

1. משנה מסכת ברכות פרק ו משנה א

כיצד מברכין על הפירות? על פירות האילן אומר: “בורא פרי העץ.” חוץ מן היין שעל היין אומר: “בורא פרי הגפן.” ועל פירות הארץ אומר: “בורא פרי האדמה.” חוץ מן הפת שעל הפת הוא אומר: “המוציא לחם מן הארץ.” ועל הירקות אומר: “בורא פרי האדמה.” רבי יהודה אומר: “בורא מיני דשאים.”

2. תלמוד בבלי מסכת ברכות דף לו עמוד ב–לז עמוד א

חביץ קדרה, וכן דייסא; רב יהודה אמר: שהכל נהיה בדברו; רב כהנא אמר: בורא מיני מזונות. בדייסא גרידא כולי עלמא לא פליגי דבורא מיני מזונות, כי פליגי - בדייסא כעין חביץ קדרה, רב יהודה אמר: שהכל - סבר דובשא עיקר; רב כהנא אמר: בורא מיני מזונות - סבר סמידא עיקר. אמר רב יוסף: כותיה דרב כהנא מסתברא, דרב ושמואל דאמרי תרוייהו: כל שיש בו מחמשת המינין מברכין עליו בורא מיני מזונות.

גופא, רב ושמואל דאמרי תרוייהו: כל שיש בו מחמשת המינין מברכין עליו בורא מיני מזונות; ואיתמר נמי, רב ושמואל דאמרי תרוייהו: כל שהוא מחמשת המינין מברכין עליו בורא מיני מזונות.

וצריכא: דאי אשמעינן כל שהוא - הוה אמינא משום דאיתיה בעיניה, אבל על ידי תערובות - לא, קא משמע לן, כל שיש בו. ואי אשמעינן כל שיש בו, הוה אמינא כל שיש בו חמשת המינים - אין, אבל אורז ודוחן - לא, משום דעל ידי תערובת; אבל איתיה בעיניה - נימא אפילו אורז ודוחן נמי מברכין עליו בורא מיני מזונות. קמשמע לן: כל שהוא מחמשת המינים הוא דמברכין עליו בורא מיני מזונות; לאפוקי אורז ודוחן, דאפילו איתיה בעיניה - לא מברכין בורא מיני מזונות.

And over *'orez* and *doḥen* do we not say, *mezonot*? Has it not been taught: If one is served with *'orez* bread or *doḥen* bread, he says blessings before and after it as for a cooked dish [of the five species]; and with regard to cooked dishes, it has been taught: He says before partaking, *mezonot*, and after it, he says one blessing which includes three –? – It is on a par with cooked dishes in one way and not in another. It resembles cooked dishes in requiring a benediction before and after, and it differs from cooked dishes, because the blessing before these is *mezonot* and the blessing after is the one which includes three, whereas in this case the blessing before is *shehakol*, and the blessing after is *bore' nefashot*.

But is not *'orez* a 'cooked dish'? Has it not been taught: The following count as cooked dishes: spelt groats, wheat groats, fine flour, split grain, barley groats, and *'orez*? Whose opinion is this? That of R. Johanan b. Nuri; for it has been taught: R. Johanan b. Nuri says: *'orez* is a kind of corn, and when leavened it can entail the penalty of *karet*, and it can be used to fulfil the obligation of [eating unleavened bread on] Passover. The Rabbis, however, do not admit this. But do not the Rabbis admit this? Has it not been taught: If one chews wheat, he says over it the benediction, *ha-adamah*. If he grinds and bakes it and then soaks it [in liquid], so long as the pieces are still whole he says before [partaking the blessing], *ha-moši* and after, the grace of three blessings; if the pieces are no longer whole, he says before partaking *mezonot*, and after it one blessing that includes three. If one chews *'orez*, he says before partaking *ha-adamah*. If he grinds and bakes it and then soaks it, even if the pieces are still whole, he says before partaking *mezonot*, and after it the one blessing which includes three –? – Now whose opinion is this? Shall I say it is R. Johanan b. Nuri's? But he said that *'orez* is a kind of corn, and therefore [according to him] the blessing should be *ha-moši* and the grace the one of three blessings! It must therefore be the Rabbis'; and this is a refutation of Rav and Samuel, is it not? — It is a refutation.

The Master said [above]: 'If one chews wheat he says over it the blessing, *ha-adamah*. But it has been taught: *zera'im* – ? – There is no contradiction: one statement represents the view of R. Judah, the other that of the Rabbis, as we

ואורו [ודוחן] לא מברכין בורא מיני מזונות? והתניא: הביאו לפניו פת אורז ופת דוחן – מברך עליו תחלה וסוף כמעשה קדרה; וגבי מעשה קדרה תניא: בתחלה מברך עליו בורא מיני מזונות ולבסוף מברך עליו ברכה אחת מעין שלש! – כמעשה קדרה, ולא כמעשה קדרה; כמעשה קדרה – דמברכין עליו תחלה וסוף; ולא כמעשה קדרה, דאילו במעשה קדרה – בתחלה בורא מיני מזונות ולבסוף ברכה אחת מעין שלש, ואילו הכא, בתחלה מברך עליו שהכל נהיה בדברו, ולבסוף בורא נפשות רבות וחסרונן על כל מה שבראת.

- ואורז לאו מעשה קדרה הוא? והתניא, אלו הן מעשה קדרה: חילקא, טרגיס, סולת, זריו, וערסן, ואורז! – הא מיני? – רבי יוחנן בן נורי היא; דתניא, רבי יוחנן בן נורי אומר: אורז מין דגן הוא, וחייבין על חמוצו כרת, ואדם יוצא בו ידי חובתו בפסח; אבל רבנן לא. – ורבנן לא? והתניא: הכוסס את החטה מברך עליה בורא פרי האדמה; טחנה אפאה ובשלה, בזמן שהפרוסות קיימות – בתחלה מברך עליה המוציא לחם מן הארץ ולבסוף מברך עליה שלש ברכות, אם אין הפרוסות קיימות – בתחלה מברך עליה בורא מיני מזונות ולבסוף מברך עליה ברכה אחת מעין שלש; הכוסס את האורז מברך עליו בורא פרי האדמה; טחנו אפאו ובשלו, אף על פי שהפרוסות קיימות – בתחלה מברך עליו בורא מיני מזונות, ולבסוף מברך עליו ברכה אחת מעין שלש. מיני אילימא רבי יוחנן בן נורי היא, דאמר אורז מין דגן הוא – המוציא לחם מן הארץ ושלש ברכות בעי ברוכי! אלא לאו – רבנן היא, ותיבתא דרב ושמואל! תיבתא.

אמר מר: הכוסס את החטה מברך עליה בורא פרי האדמה. והתניא: בורא מיני זרעים! – לא קשיא: הא רבי יהודה, והא רבנן; דתנן, ועל ירקות אומר: בורא פרי האדמה; רבי יהודה אומר: בורא מיני דשאים.

have learnt: Over vegetables one says, *ha-adamah*; R. Judah, however, says: *desha'im*.

The Master said [above]: 'If one chews *'orez* he says over it *ha-adamah*. If he grinds and bakes it and then soaks it, even if the pieces are still whole, he says before it, *mezonot* and after it one blessing which includes three'. But it has been taught: After it he need not say any blessing at all? — **R. Shesheth replied: There is no contradiction: the one statement expresses the view of R. Gamaliel, the other that of the Rabbis, as it has been taught:** This is the general rule: after partaking of anything that belongs to the seven species, R. Gamaliel says that three blessings should be said, while the Rabbis say, one that includes three. Once R. Gamaliel and the elders were reclining in an upper chamber in Jericho, and dates were brought in and they ate, and R. Gamaliel gave permission to R. Akiba to say grace, and R. Akiba said quickly the one blessing which includes three. Said R. Gamaliel to him: Akiba, how long will you poke your head into quarrels? He replied: Master, although you say this way and your colleagues say the other way, you have taught us, master, that where an individual joins issue with the majority, the halachah is determined by the majority.

אמר מר: הכוסס את האורז – מברך עליו בורא פרי האדמה, טחנו אפאו ובשלו, אף על פי שהפרוסות קיימות – בתחלה מברך עליו בורא מיני מזונות, ולבסוף ברכה אחת מעין שלש. – והתניא: לבסוף ולא כלום! – **אמר רב ששת: לא קשיא: הא רבן גמליאל והא רבנן. דתניא, זה הכלל:** כל שהוא משבעת המינים, רבן גמליאל אומר: שלש ברכות, וחכמים אומרים: ברכה אחת מעין שלש. ומעשה ברבן גמליאל והזקנים שהיו מסובין בעלייה ביריחו, והביאו לפנייהם כותבות ואכלו, ונתן רבן גמליאל רשות לרבי עקיבא לברך. קפץ וברך רבי עקיבא ברכה אחת מעין שלש. אמר ליה רבן גמליאל: עקיבא, עד מתי אתה מכניס ראשך בין המחלוקת! אמר לו: רבינו, אף על פי שאתה אומר כן וחבריך אומרים כן, למדתנו רבינו: יחיד ורבים הלכה כרבים.